

Formanden: Uden for dagsordenen har den højtærede økonomiminister ordet for at fremsætte den for hans vedkommende anmeldte redegørelse.

Økonomiministeren (Bertel Dahlgaard): Den økonomiske årsoversigt vil i dag blive omdelt til folketingets medlemmer, og jeg skal tillade mig at knytte nogle bemærkninger til den.

Årsoversigten er som i de foregående år udarbejdet af det økonomiske sekretariat med bistand af embedsmænd fra forskellige ministerier og styrelser, som beskæftiger sig med økonomiske spørgsmål, samt fra Danmarks nationalbank. Oversigten giver først en redegørelse for konjunkturudviklingen i udlandet i 1958 og går derefter med denne internationale baggrund over til at behandle den danske økonomi i 1958. Årsoversigtens tredje afsnit indeholder et forsøg på at vurdere udsigterne for dansk økonomi i 1959. Endelig indeholder den en fyldig analyse af statsfinanserne i finansåret 1958-59. Der gives i oversigten på de forskellige områder detaljerede og sammenlignelige oplysninger for en årrække.

Såvel de indre som de ydre forudsætninger for den økonomiske udvikling her i landet har i det forløbne år som helhed været særdeles gunstige. Resultatet er blevet det i dansk økonomi ret enestående, at vi både har haft en stærk og stigende økonomisk aktivitet og et meget betydeligt valutaoverskud.

De ekstraordinære foranstaltninger, regeringen efter sin tiltræden i forsommeren 1957 gennemførte, tog, som det vil erindres, sigte på at bremse stigningen i den indenlandske efterspørgsel for derigennem at hindre en pludselig udtømmning af valuta-reserverne.

Regeringen valgte at foretage den økonomiske stramning ved finanspolitiske midler, så der kunne skabes grundlag for en senere lettelse af kreditpolitikken, når den valutारiske udvikling igen gjorde en lempelse af den økonomiske politik mulig.

Den bevægelsesfrihed for dansk økonomisk politik, som en valutafremgang skulle tilvejebringe, indtraf hurtigere og blev større, end man kunne vente. Forklaringen herpå må i betydelig grad søges i konjunkturudviklingen i andre lande, som i flere

henseender har adskilt sig fra den danske. Taget under ét har den økonomiske udvikling i såvel Nord- og Vesteuropa som USA i 1958 været præget af usikkerhed. I USA indtraf der i efteråret 1957 et fald i produktionen, som et halvt års tid senere afløstes af en ny opgang, der igen afsvækkedes noget senere på året. I Europa har der snarere været tale om en svækkelse af produktionsfremgangen end om et egentligt fald i produktionen, selv om der for nogle lande er tale om en virkelig nedgang. Vi står her over for forhold, som er af den største vigtighed for Danmarks økonomi.

Denne almindelige usikkerhed i Europa og USA med tendenser til voksende reserver af ledig arbejdskraft og ledig kapacitet har de pågældende landes erhvervsliv reageret over for gennem kraftige reduktioner af lagerbeholdningerne inden for handel og industri. Nedgangen i den økonomiske aktivitet er derved i særlig grad blevet koncentreret hos producenterne af navnlig industrielle råstoffer både i Europa og i oversøiske lande. Resultatet er blevet faldende råstofpriser. Den danske eksport, som fortrinsvis består af færdigvarer, er derimod ikke blevet berørt nævneværdigt.

Dette indeholder en meget væsentlig del af forklaringen på, at Danmarks valuta-reserve i løbet af 1958 er vokset med ca. 950 mill. kr. Nedgangen i importpriserne har været stærkest for brændsel, især fast brændsel, men også tydelig for jern og stål og spindestoffer samt — omend kun i årets første del — for korn og foderstoffer. Det er en udvikling, som har forbedret vort erhvervslivs og da særlig industriens konkurrencemæssige stilling på de udenlandske markeder, og som har virket stimulerende på eksporten. Man vil sikkert endnu erindre det såkaldte dobbeltprissystem, som udlandet i lange perioder efter krigen har betjent sig af, og som f. eks. for kul og stål indebærer, at Danmark måtte købe disse varer til højere priser end dem, hvortil de blev udbudt til producentlandenes erhvervsliv. Dobbeltpriserne er afviklet, efterhånden som råstofmarkederne i højere grad er blevet købernes end sælgernes.

Eksportfremgangen har direkte bidraget til stigningen i den økonomiske virksomhed her i landet. Hertil kommer imidlertid, at det store valutaoverskud i sig selv har